

**PROGRAM REGENERACE
MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY OPAVA
2020 – 2025**

srpen 2020

O B S A H

A. Základní všeobecné údaje	
A1. Úvod	3
A.2. Důvody pro pořízení programu regenerace MPZ	3
A.3. Cíle programu regenerace MPZ	3
A.4. Podklady k regeneraci MPZ Opava	4
B. Město a MPZ	
B.1. Charakteristika města	5
B.2. Charakteristika vývoje města	5
B.3. Základní údaje	8
B.4. Prohlášení historického jádra města za MPZ	9
B.5. Vymezení MPZ Opava	9
B. 6. Zásady obnovy historických hodnot památkově chráněného území	10
B.7. Seznam nemovitých kulturních památek	10
B. 8. Archeologické lokality	12
B.9. Pietní místa, Pamětní desky	14
B. 10. Ostatní kulturní, urbanistické a architektonické hodnoty	14
B. 11. Prostory se zachovalou původní urbanistickou strukturou	17
B. 12. Stavební dominanty a vyhlídkové body, průhledy.....	17
B. 13. Ochrana přírodních hodnot území	19
B. 14. Zásady obnovy historického jádra města	23
B. 15. Zásady pro funční využití území	25
B. 16. Technická, dopravní a doprovodná infrastruktura.....	25
B.17. Podmínky ochrany v MPZ a v jejím ochranném pásmu	28
B.18. Podmínky pro stavební činnost v MPZ.....	29
C . Návrh cílů a realizace v letech 2020 – 2025	30
C.1. Seznam akcí navržených do programu regenerace 2020 – 2025	30
C.2. Cíle a záměry	31
C.3. Komise programu regenerace MPZ Opava	32
C.4. Vybrané dokumenty jako podklad pro program regenerace	32
D. Přílohy	33

A. ZÁKLADNÍ VŠEOBECNÉ ÚDAJE

A1. Úvod

Nedlouho po vyhlášení Ministerstvem kultury ČR č. 476/1992 Sb. ze dne 10. září 1992 rozhodlo Městské zastupitelstvo o tom, že se Opava přihlásí k Programu regenerace městských památkových rezervací a zón. V návaznosti na toto rozhodnutí byl zpracován kolektivem komise regenerace města Opavy „Program regenerace městské památkové rezervace“ v letech 1994-6, následně aktualizován v letech 2011-12.

Program městské památkové rezervace má spolu s platným územním plánem významnou funkci v tom, že stanoví směr, kterým se město bude nadále vyvíjet tak, aby plnilo své funkce s ohledem na soukromé i veřejné zájmy všech obyvatel. Díky tomuto „Programu“ mají být zachráněny a obnoveny významné kulturní památky, včetně kvalitního urbanistického a architektonického řešení centrální části města.

Hlavním předmětem památkové péče v MPZ jsou:

- veškeré nemovité kulturní památky
- důležité městské dominanty ve všech pohledech
- centrální městské partery
- historický půdorys města včetně prstence parků a jim odpovídající prostorová a hmotová skladba
- ostatní historické objekty, které dotvářejí urbanismus jádra města

A.2. Důvody pro pořízení programu regenerace MPZ

Regenerace MPZ Opava je kontinuální proces, který byl zahájen již brzy po vyhlášení MPZ Opava v roce 1992. Byla zřízena komise regenerace, jež pracovala na jednotlivých cílech regenerace. Především v letech 1999-2005 bylo zrekonstruována podstatná část městského centra a vymezeny nové plochy pěších zón. V dalších letech byly realizovány opravy velkých kulturních budov centra (IPRM přitažlivé město). V posledních letech to jsou dílčí opravy jednotlivých budov a projektová příprava dalších regeneračních prací.

Na podzim 2019 byla neformálně ustanovena nová komise regenerace, definitivně schválená na jednání rady SMO v červnu 2020. Průběžně byl prováděn průzkum v terénu, následně vyhotovena fotodokumentace a popis aktuálního stavebně technického stavu nemovitých kulturních památek. Návrhy a náměty byly projednávány s dotčenými institucemi a vlastníky památek.

A.3. Cíle programu regenerace MPZ

- Pokračovat v podpoře obnovy kulturních památek nacházejících se v městské památkové zóně
- Podporovat řízení o odstranění nevhodných a nepovolených zásahů do památkově chráněných objektů v součinnosti se stavebním úřadem
- Zachovat a rozvíjet tradiční ráz centrální části města
- Dohlížet na to, aby historické centrum města navazovalo na jiné části města bez násilných zásahů do stávající zástavby
- Přikročit k regeneraci území MPZ a vybraných částí jako celku a podporovat rozvoj a zkvalitnění stávajících veřejných prostranství
- Zadávat studie obnovy a regenerací veřejných prostranství, vč. zachování, příp. řešení pohledových dominant města souvisejících s MPZ
- Vytvořit koncepci veřejných prostranství, na nichž lze umístit letní předzahrádky a vytvořit pravidla pro jejich zřízení (aktualizovat a rozšířit pravidla platná od 1.1.2013 vyhláškou „Pravidla k vydání souhlasu vlastníka pozemní komunikace k povolení předzahrádky poskytovatelům služeb v oblasti pohostinství“)

- Vytvořit podmínky pro zkvalitnění pěšího provozu v MPZ a vyhodnotit stávající automobilový provoz, vč. nevhodného a nedovoleného parkování
- Doporučit oživení městských prostorů vhodnou výsadbou zeleně. Navrhnout citlivou výsadbu v blízkosti památkově chráněných objektů
- Podílet se na programu rozvoje města, vč. nezbytného udržení života v MPZ
- Dodržovat základní principy rozvoje MPZ jako místa k setkávání a kulturnímu vyžití jak místních obyvatel, tak návštěvníků
- Informovat a seznamovat vlastníky a uživatele památkově chráněných objektů se stálou nabídkou prostředků z Programu regenerace v dalších letech
- Zapojit širší veřejnost do Programu regenerace tak, aby v jejich podvědomí vznikla větší odpovědnost vzhledem ke kulturnímu dědictví našich předků
- Koordinovat městský design, jako důležitý prvek městské tváře. Doplnit městské prostory kvalitním osvětlením, městským mobiliářem a nakonec i nezbytnými reklamními plochami včetně jejich regulace

A.4. Podklady k regeneraci MPZ Opava

- Usnesení vlády ČR ze dne 25. března 1992 č. 209 k Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón
- Zásady Ministerstva kultury ČR pro užití a alokaci stání finanční podpory v Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón včetně všech jeho Opatření
- Rozpisy státních finančních podpor z Programu regenerace MPR a MPZ v uplynulých letech
- Územní plán města Opavy
- Programy regenerace městské památkové rezervace z let 2013-2020
- Žádosti vlastníků památkově chráněných objektů o zařazení do Programu regenerace MPZ Opava

B. MĚSTO A MPZ

B.1. Charakteristika města

Město Opava se rozkládá v mírně zvlněné, poměrně bezlesé, otevřené krajině v nadmořské výšce kolem 260 m.n.m, severně od vyvýšeného pásma Nízkého Jeseníku v blízkosti státní hranice s Polskou republikou. Osu oblasti tvoří řeka Opava (levobřežní přítok Odry v Třebovicích), přitékající od severozápadu a pokračující k východu. V Jaktaři přijímá od západu potok Velkou a níže od severu Pilšský potok. Na východě se do Opavy vlévá řeka Moravice, přitékající od Hradce nad Moravicí.

Většina území vykazuje nížinný, výjimečně mírně zvlněný reliéf široké aluviální nivy podél řeky Opavy. Oblast zasahuje také do Hlučínské pahorkatiny s mírně zvlněným reliéfem nesoucím stopy ledovcové modelační činnosti (zbytek náporové morény). Opavská pahorkatina představuje výběžek staré pevniny přemodelované zaledněním, které zde zanechalo mocné uložení písků a štěrkopísků, místy překrytých eolickými nánosy. Vytěžená lokalita sádrovce se nachází v severozápadní části Opavy (Stříbrné jezero). Reliéf nevytváří výraznější omezující bariéry využití území.

První písemná zpráva o osadě, ležící na křižovatce obchodních cest a pojmenované podle řeky Opavy, je z r. 1195, městské zřízení dokládá listina z r. 1224. Počátkem 14. stol. vzniklo v rámci České koruny Opavské knížectví a Opava se později stala jeho administrativním centrem. Od r. 1742, po prohrané válce, kdy byla větší část Slezska postoupena Prusku, byla Opava hlavním městem rakouského Slezska.

Opava je dnes statutárním městem, sídlem Slezské univerzity, středních škol, kulturních a vědeckých institucí. Slezské zemské muzeum, založené 1. 5. 1814, je nejstarším muzeem na území ČR a patří k nejvýznamnějším ústavům v republice (expozice přírody a historie Slezska, vývoj životního stylu a umění od gotiky po současnost). V Opavě sídlí též Slezský ústav a expozitura Archeologického ústavu Akademie věd ČR. Je průmyslovým i kulturním centrem českého Slezska a svým významem přesahuje hranice okresu.

Město je rodištěm i místem posledního odpočinku básníka Petra Bezruče (1867 až 1958), na zdejším gymnáziu studoval zakladatel moderní genetiky J. G. Mendel (1822 až 1884). Mezi opavské rodáky patří též vídeňský architekt, spoluzakladatel vídeňské secese, J. M. Olbrich (1867 až 1908), spisovatel A. C. Nor (1903 až 1986) a Joy Adamsonová (1910 až 1980), neúnavná bojovnice za záchranu africké přírody a autorka knih o lvici Else.

V Opavě se zachovalo mnoho kulturních památek, řada z nich je chráněná státní památkovou péčí. "Bílou Opavu", jak město nazval básník Petr Bezruč, charakterizují také četné parky a sady, zejména na obvodu historického jádra města.

B.2. Charakteristika vývoje města

HISTORICKÝ VÝVOJ

Místo, kde se dnes Opava rozkládá, bylo osídleno prvními obyvateli již v době kamenné. Počátek středověku se nesl ve znamení příchodu Slovanů, konkrétně kmene Holiců, jejichž jméno poté dalo název celému území – Holické provincii. Na soutoku řek Opavy a Moravice přitom vznikla osada, kterou strategicky výhodná poloha na obchodních stezkách spojujících moravskou Olomouc, slezskou Vratislav a polský Krakov proměnila ve významné regionální centrum.

Opava rychle sílila a počátkem 13. století se v českém státě zařadila mezi nejstarší obce vybavené městskými právy. Město převzalo funkci centra celé provincie a záhy jí vtisklo i své jméno. Roku 1318 se pak Opava stala střediskem nově ustavené země – Opavského knížectví, do jeho čela se postavil Mikuláš z levoboční linie dynastie Přemyslovců, vnuk krále Přemysla Otakara II. Přemyslovci, kteří si na konci 14. století vybudovali přímo v Opavě i svůj sídelní hrad, vládli zemi až do 60. let 15. věku. Tehdy je na opavském knížecím stolci vystřídal nejprve český král Jiří z Poděbrad, poté jeho syn Viktorin a dále uherský a český král Matyáš Korvín a jeho syn Jan.

S koncem středověku pak země i se svým centrem přešla pod přímou svrchovanost českých panovníků. Počátek nové doby se nesl ve znamení nástupu náboženské reformace. Učení Martina Luthera získávalo

mezi měšťany na popularitě, což na přelomu 16. a 17. století přivedlo Opavu do konfliktu mimo jiné i s jejím pánem, císařem Rudolfem II. „Řešení“ tento problém našel na bojištích třicetileté války. Opava, která se z následků bojů dlouho vzpamatovávala, vyšla z konfliktu jako město katolické, ovládané napříště spolu s celou zemí novým knížecím rodem, Lichtenštejny.

Zásadním způsobem ovlivnily život města války z poloviny 18. věku, během nichž císařovna Marie Terezie ztratila většinu Slezska. Opava se proměnila v pohraniční pevnost a převzala úlohu správního centra části Slezska, která zůstala v moci habsburských císařů.

Převzetí role hlavního města jedné ze zemí habsburské monarchie posílilo prestiž obce, jež na přelomu 18. a 19. století nastoupila pod vedením purkmistra Johanna Josefa Schösslera cestu, na jejímž konci stálo moderní město. Byly strženy hradby, položeny základy dnešního Slezského zemského muzea, všestranně se rozvíjelo podnikání, činnost zahájily desítky spolků svědčící o vyzrálé občanské společnosti. Opava, která roku 1820 ve svých zdech hostila nejvýznamnější státníky tehdejší Evropy při příležitosti konání kongresu tzv. Sváté aliance, se o 90 let později řadila mezi mocnosti na poli sportu – roku 1908 se zde za účasti Ulricha Salchowa konalo mistrovství světa v krasobruslení.

Nástup moderní éry s sebou ovšem nesl nejen kulturní a společenský rozvoj, ale i dosud nepoznaná nacionální pnutí. Třeníce mezi německou většinou a českou menšinou probíhaly se střídavou intenzitou i po vzniku samostatného Československa. To se však již „zlatá doba“ opavských dějin chýlila ke konci. Reorganizací správního uspořádání nové republiky, tj. zrušením země slezské, ztratila Opava výsadní postavení zemského správního centra a její dosavadní pozice zvolna přebírala dynamicky se rozvíjející Ostrava.

Po mnichovských událostech a nástupu nacismu sice jakoby došlo k renesanci jejího postavení, když se stala sídlem jednoho ze tří vládních obvodů říšské župy Sudety. Následovala ovšem válečná katastrofa, radikální obměna obyvatelstva a zanedlouho nástup nové totality. Socialistická Opava, která se zařadila mezi běžná okresní města, byla charakterizována dobově podmíněnou podporou průmyslové výroby. Dramaticky se také proměnil vzhled obce, ovlivněný novou sídlištní výstavbou.

VÝVOJ URBANISTICKÉ STRUKTURY

Město Opava leží v rovině na pravém břehu stejnojmenné řeky, terén je lehce vlněn s mírným sklonem k řece, v severní části převažuje rovinný ráz, na západě se pozvolna vyvyšuje a na jihu stupňovitě spadá do údolí řeky Moravice.

Těžiště osídlení bylo na levém břehu řeky a za hlavní předlokační osu můžeme považovat ulice Hradeckou, Masarykovu a Ratibořskou. Na pravé straně řeky bylo zachyceno předlokační osídlení z 12. a počátku 13. století.

Město nebylo založeno na „zeleném drnu“, ale vykrystalizovalo ze 3 center (Horní a Dolní náměstí, Dobytčí trh) pod vlivem průběhu obchodních cest. Základní půdorys města byl zformován ještě v předlokačním období a jeho rozsah byl vymezen darováním rozsáhlého pozemku od řádu německých rytířů. Hlavní komunikace byla přeložena z Dobytčího trhu západněji, do paralelní trasy ulice Ostrožná-Mezi Trhy. K ní se uprostřed kolmo napojila druhá cesta k severu na Krnov, která zajišťovala i spojení s Olomoucí. Podél komunikace vzniklo hlavní opavské tržiště nálevkovitého tvaru (Horní nám.), další tržiště vzniklo na styku staré a nové komunikační osy (Dolní náměstí). V první čtvrtině 13. století po vybudování opevnění byl půdorys města doplněn o ulici Na Valech a Solnou, za kostelem Panny Marie bylo založeno třetí a zároveň nejmenší opavské tržiště – Rybí trh.

Půdorys města měl oválný obrys, vytyčený městskými hradbami, uliční síť byla nepravidelná se stopami snahy o vytyčení pravidelných bloků. Město bylo opevněno již před r. 1224. Gotické hradby obklopovaly město v poměrně pravidelném oválu. Hradby byly přerušeny 3 branami – na západě Jaktařskou (ulice U Jaktařské brány), na jihu Hradeckou (na konci Ostrožné ulice) a na severovýchodě Ratibořskou (v rohu Dolního náměstí). U bran vznikla předměstí s domy seřazenými do silničního půdorysu podél hlavních výpadoých silnic. V pozdní gotice a renesanci bylo opevnění zesíleno, před Jaktařskou a Hradeckou branou byly postaveny mohutné barbakány, vnitřní hradbu zesilovala řada hranolových věží.

Kolem r. 1400 vybudoval kníže Přemek hrad, který dovršil vývoj města jako hospodářského i politického centra. Hrad byl situován do východního sousedství hradeb a rozšířil tak plochu vnitřního města a stal se důležitým prvkem městské fortifikace.

V období od druhé poloviny 15. století do třicetileté války zažívalo město největší rozkvět a bylo z větší části renesančně přestavěno. Po třicetileté válce došlo k redukci zástavby. Zástavba se postupně barokizovala, ale zůstával i renesanční ráz. Byly postaveny nové městské dominanty – rezidence a kolej jezuitů (1632-42) s kostelem sv. Vojtěcha (1675-81), v letech 1724-56 byl přestavěn konvent minoritů, v letech 1723-33 byl barokizován klášter dominikánů. Především na Panské (dnes Masarykově) ulici vyrostly barokní paláce. V roce 1626 bylo zřízeno bastionové opevnění a následně byly hrady v roce 1663 kvůli tureckému nebezpečí rozšířeny. Opava se proměnila ve výstavnější a reprezentativnější město.

V letech 1800-1838 byly zbořeny městské hrady a zasypány příkopy, v letech 1831-1836 pak byly odstraněny i městské brány. Na místě předbraní vznikla nová náměstí, v hradebním okruhu se zásluhou starosty Johanna Josefa Schösslera začaly sázet pásy parků.

Kolem roku 1840 byl uzavřen urbanistický vývoj vnitřního města. Byla nově zastavěna tzv. „zelená louže“ na jihozápadním okraji, jižně od Rybího trhu. Ve 40. a 50. letech 19. století se měnil především západní okraj města v důsledku stavební činnosti řádu německých rytířů. Na západním okraji bylo vybudováno Schösslerovo náměstí (dnes ulice Praskova) a nová budova gymnázia (1869-71). Na jihu vzniká Josefské náměstí a začíná se se stavbou příští okružní třídy. Stavebním vývojem prošlo také okolí Krnovské (Jaktařské) ulice, začala stavba ulice Olomoucké, kde bylo zřízeno druhé opavské nádraží a plánovala se zde stavba justičního paláce.

Od 70. let 19. století se začíná rozvíjet architektonicky bohatší a pestřejší ruch. Opava se přetváří na reprezentativní zemské hlavní město s novými administrativními, školními a vojenskými budovami. Staví se budovy pro společenské aktivity (divadlo, radnice, tělocvičny) i budovy, které sloužily novým civilizačním standardům (plynárna, vodárna).

Na konci 19. století vznikly administrativní podmínky pro rozvoj architektury i urbanismu, který byl nyní v režii městského stavebního úřadu. V roce 1893 byl vydán zákon o stavebních živnostech, který zvýhodňoval kameníky a stavební živnostníky. O dva roky později byl vydán tzv. asanační zákon, podle něž byli ti, kteří přestavěli nebo opravili starší objekt, daňově zvýhodněni. Město se snažilo pozvednout stavební činnost rovněž vypisováním soutěží na veřejné stavby. Toto období až do začátku první světové války bylo dobou vrcholu urbanistického rozvoje Opavy.

Na počátku 20. stol. řešil problémy urbanistického rozvoje zvláštní výbor pro regulaci města. Ten vyžadoval širší strategii, která by výstavbu řešila v součinnosti s okolní krajinou, ale zamýšlený záměr se nakonec neuskutečnil.

Postupem času se městské jádro vyhranilo jako administrativní, správní, obchodní a obytné centrum. Ostatní funkce byly přesunuty za hranice historického jádra.

Kompoziční základ novodobé Opavy tvořil pás parků s okružní třídou kolem jižní poloviny městského jádra. Starší parkové úpravy z roku 1834 byly nahrazeny novým řešením a vzniká skromný odlesk vídeňské okružní třídy. Naopak na severu a severozápadě byla jen řídká předměstská zástavba u náhonu a řeky. Zde se začala soustřeďovat výstavba průmyslových podniků. Průmyslová zóna zde však nebyla. V roce 1928 ztratila Opava postavení zemského hlavního města, což se projevilo v posílení konzervativismu ekonomicky málo rozvinutého města. Architektonická a urbanistická tvorba si i přesto udržuje vysokou úroveň. Přestože se sporadicky objevují stavby českých architektů (hlavně úřední budovy), na konci 30. let se architektura německého města přiklání k německým vzorům, což vyvrcholilo po roce 1938, kdy bylo Opavsko připojeno k Říši.

Při třítdenním bombardování Opavy v březnu 1945 a jejím dobývání byla Opava asi ze 70% zničena. Přesto byla destrukce jádra po válce vnímána i pozitivně, jako potlačení německého charakteru města.

V letech 1946-47 byl vypracován regulační plán A. Liebschera, který předpokládal radikální asanaci zbytku historického jádra, ale naštěstí nebyl realizován. Roku 1952 rozhodl poradní sbor pro výstavbu sídliště v Praze, že se bude stavět jen mimo jádro, ve vnitřním městě budou pouze vyplňovány mezery. V roce 1953 pak byl

vypracován nový asanační plán, podle nějž se měl zachovat půdorys historického jádra, šířka ulic a osobitý charakter města a chráněné památky, nové stavební čáry se měly stanovovat jen se souhlasem Památkového úřadu, výšky nových staveb se měly přizpůsobit zachovaným objektům, provozní budovy měly být odsunuty mimo jádro. V 50. a 60. letech 20. století byla většina proluk v jádru zastavěna.

B.3. Základní údaje

Opava leží na řece Opavě v úrodném údolí, ohraničeném na jihozápadě výběžky Nízkého Jeseníku, východně od města se rozkládá Poopavská nížina.

- střední nadmořská výška (centrum města): 257 m n. m.
- nejnižší místo (řeka pod Komárovem): 236,5 m n.m.
- nejvyšší místo (Hůrka jižně od městské části Podvihov) - 529,8 m n. m.
- zeměpisná poloha: 49° 56' s. š., 17° 54' v. d.

Rozloha:

přibližně 90 km²

Počet obyvatel ve městě k 1.1.2020

Celkem	56 450
Muži	27 160
Ženy	29 290
Průměrný věk	43,4
muži	41,5
ženy	45,2

Opava včetně městských částí	Počet obyvatel	Vývoj počtu
1.1.2005	59 843	
1.1.2006	59 426	- 417
1.1.2007	59 156	-270
1.1.2008	58 923	-233
1.1.2009	58 807	-116
1.1.2010	58 440	-367
1.1.2011	58 684	+244
1.1.2012	58 281	-403
1.1.2013	58 054	-227
1.1.2014	57 931	-123
1.1.2015	57 772	-159
1.1.2016	57 676	-96
1.1.2017	57 387	-289
1.1.2018	57 019	-368
1.1.2019	56 638	-381
1.1.2020	56 450	-188

Počet obyvatel přímo na území MPZ Opava
Počet trvale přihlášených obyvatel je 2626 (1205 mužů, 1421 žen)
Věková skupina 0-5,99 celkem 126.
Věková skupina 6-14,99 celkem 285.
Věková skupina 15-17,99 celkem 86.
Věková skupina 18-64,99 celkem 1619.
Věková skupina 65 a starší celkem 510.

B.4. Prohlášení historického jádra města za MPZ

Vyhláškou Ministerstva kultury České Republiky ze dne 10. září 1992 č. 476/1992 Sb. O prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny.

Ochranné pásmo MPZ Opava bylo vyhlášeno rozhodnutím Okresního úřadu v Opavě 29. května 1996 č. Kult.404/5-224/96.

B.5. Vymezení MPZ Opava

Rozsah MPZ Opava podle vyhlášky Ministerstva kultury z roku 1992 se vymezuje takto:

Hranice památkové zóny začíná ulicí Nákladní p.č. 2912, pokračuje vnější hranicí v ulici Zámecký okruh p.č. 2897, ulicí Praskova p.č. 566, ulicí Komenského p.č. 560, ulicí Nádražní okruh p.č. 2896, vnějším okrajem náměstí Svobody p.č. 3027, vnějším okrajem Olbrichovy ulice p.č. 2963, ulicí Pivovarskou k p.č. 2912, kde se hranice uzavírá.

Daná vyhláška pak stanovuje zásady:

Pro zabezpečení ochrany a péče o památkovou hodnotu zóny, kterou tvoří zejména význam daného území pro historickou, kulturní a jinou osobitost místa, historické vazby, nemovitostí a prostorů a vnější i vnitřní obraz sídla, se stanoví tyto podmínky:

a) programy rozvoje měst se zpracovávají na základě stavebně historických průzkumů území i jednotlivých objektů

b) při přípravě programů rozvoje měst a při pořizování územně plánovací dokumentace je třeba respektovat památkovou hodnotu zóny

c) využití jednotlivých objektů a prostorů musí odpovídat jejich kapacitě a technickým možnostem a musí být v souladu s památkovou hodnotou zóny

d) obnova a restaurování nemovitostí v zóně se musí provádět na základě stavebně historického a restaurátorského průzkumu

e) pro ochranu technického stavu nemovitostí, které jsou na území zóny, je nutné neodkladně provádět udržovací práce do doby, než bude provedena celková obnova.

B. 6. Zásady obnovy historických hodnot památkově chráněného území

Ochrana kulturních hodnot území

Posláním památkové zóny je zachování a trvalá ochrana kulturně historických, architektonických a urbanistických hodnot. Cílem je stav trvale udržitelného rozvoje těchto hodnot, které budou jako organická součást prostředí sloužit kulturním, výchovným, společenským a hospodářským potřebám společnosti.

Památkově chráněná území

Městská památková zóna Opava je významným urbanistickým a architektonickým útvarem a přestože zástavba byla v minulosti významně poškozena, naposledy na konci 2. světové války, nachází se v území řada významných památkově chráněných objektů, je v zásadě dochovaná historická urbanistická struktura, tzn. uliční systém vycházející z původních obchodních cest vstupujících do města branami jaktařskou, hradeckou a ratibořskou, systém tří náměstí (Horní nám., Dolní nám. a Rybí trh), vnitřní uliční systém s náznaky pravidelného založení, významné solitérní stavby a bloková zástavba (o nichž je podrobně psáno dále).

Poválečná zástavba v převážné míře respektovala původní uliční čáry i princip blokové zástavby. Drobná zástavba vnitrobloků však obnovena nebyla. Degradaci historických uličních čar pak přináší až zástavba v období tzv. socialistického realismu, kde dochází ke korekcím uličních čar ve prospěch širšího uličního prostoru, nicméně stále je respektována hmotová a výšková struktura tohoto městského území. Lze tak konstatovat, že i přes značné zjednodušení fasád a přes obecný ústup od kvalitního architektonického detailu, nedošlo z hlediska urbanistického nedošlo k zásadnímu narušení památkových hodnot území jako celku. Středověký půdorys, prostorová skladba, dominanty a panorama města zůstaly zachovány.

Urbanistický rozbor Městské památkové zóny Opava zobrazuje příloha Grafika 2 – Urbanistický rozbor. Znárodnuje

- městskou formu definovanou osnovou a parcelací
- vztahy mezi různými městskými prostory: prostory zastavěné, prostory volné, prostory osázené
- formu a vzhled budov (interiér a exteriér) jak jsou definovány svou strukturou, objemem, stylem, měřítkem, materiály, barvou a výzdobou
- vztahy města k okolnímu prostředí, přirozenému nebo vytvořenému člověkem
- různá poslání města získaná během jeho historie

B. 7. Seznam nemovitých kulturních památek

Národní kulturní památka

Číslo rejstříku	č. p.	Památka	Ulice,nám./umístění	č. or.
20285 / 8-1318		kostel Nanebevzetí P. Marie	Rybí trh	

Nemovité kulturní památky

Číslo rejstříku	č. p.	Památka	Ulice,nám./umístění	č. or.
28616 / 8-1317		kostel sv. Alžběty	Rybí trh	
19113 / 8-1321		kostel sv. Jana Křtitele	Hrnčířská	
34884 / 8-1305		kostel sv. Vojtěcha	Dolní náměstí	
39903 / 8-1306		sloup se sochou P. Marie	Dolní náměstí	
32655 / 8-2999		pomník Osvobození	Janáčkovy sady	
27279 / 8-2532		socha bohyně Ceres	parcela 492/1, k. ú. Opava-Město	
41805 / 8-3000		socha Nová Opava	sady Svobody	

14323 / 8-2997		socha Petra Bezruče	Dvořákovy sady	
36407 / 8-2533		meteorologický sloup, z toho jen: skříňka na barometr	Dvořákovy sady	
34912 / 8-3079		rozvodna - měnič elektrického proudu	za čp. 183, Rybí trh 4	
20006 / 8-1319	čp.1	městský dům "Müllerův"	Komenského	8
14482 / 8-1287	čp.2	sněmovna	Sněmovní	1
45510 / 8-3001	čp.11	památník Petra Bezruče, z toho jen reliéf Petra Bezruče	Ostrožná	35
34269 / 8-1304	čp.12	měšťanský dům	Dolní náměstí	14
45804 / 8-1303	čp.13	měšťanský dům	Dolní náměstí	13
44839 / 8-1302	čp.15	měšťanský dům	Dolní náměstí	11
14173 / 8-1301	čp.16	měšťanský dům	Dolní náměstí	10
31001 / 8-1300	čp.17	měšťanský dům	Dolní náměstí	9
33227 / 8-1299	čp.18	měšťanský dům	Dolní náměstí	8
32160 / 8-1298	čp.19	měšťanský dům	Dolní náměstí	7
22946 / 8-1297	čp.20	měšťanský dům	Dolní náměstí	6
17809 / 8-2529	čp.24	činžovní dům	Solná	23
30329 / 8-1308	čp.50	měšťanský dům	U Fortny	1
26854 / 8-1296	čp.114	měšťanský dům	Dolní náměstí	5
13916 / 8-1295	čp.115	měšťanský dům U bílého konička	Dolní náměstí	4
36913 / 8-1294	čp.119	měšťanský dům tzv. Rawův dům, později hostinec U 7 kurfiřtů	Dolní náměstí	1
34837 / 8-2212	čp.159	obchodní dům Breda	nám. Republiky	9
104433	čp.170	městský dům - obytný a obchodní dům Městské spořitelny	Horní náměstí	
28388 / 8-2981	čp.176	střední škola - vyšší reálka	Dvořákovy sady	2
17564 / 8-1316	čp.179	měšťanský dům	Beethovenova	2
15993 / 8-3177	čp.180	městský dům	Matiční	4
102872	čp.181	městský dům - dvojdům	Popská, Almužnická	8
49030 / 8-3155	čp.195	Slezské divadlo	Horní náměstí	13
49031 / 8-3178	čp.209	měšťanský dům	Ostrožná	6
45028 / 8-1315	čp.210	měšťanský dům	Ostrožná	8
29065 / 8-1314	čp.213	měšťanský dům	Ostrožná	14

29151 / 8-1313	čp.230	měšťanský dům	Ostrožná	34
36068 / 8-1312	čp.232	měšťanský dům	Ostrožná	38
34968 / 8-2519	čp.234	klášter býv. bernardinský	Ostrožná, Beethovenova	42
25310 / 8-2521	čp.235	klášter Milosrdných sester P. Marie Jeruzalémské	Beethovenova, Matiční	1
29684 / 8-2995	čp.236	banka státní	Ostrožná	46
19965 / 8-3180	čp.242	měšťanský dům	Ostrožná	31
17498 / 8-1309	čp.288	měšťanský dům Boží koutek	Horní náměstí	53
45495 / 8-1311	čp.290	měšťanský dům U Mouřenína	Mezi Trhy	2
22541 / 8-1293	čp.304	měšťanský dům	Dolní náměstí	22
25920 / 8-1292	čp.305	měšťanský dům	Dolní náměstí	21
37976 / 8-1291	čp.306	měšťanský dům	Dolní náměstí	20
18259 / 8-1290	čp.307	měšťanský dům	Dolní náměstí	19
20248 / 8-1289	čp.308	měšťanský dům	Dolní náměstí	18
16234 / 8-1288	čp.309	fara U sv. Vojtěcha	Sněmovní	2
35526 / 8-2531	čp.331	činžovní dům	Holubí	2
46760 / 8-1280	čp.337	Sobkův palác	Masarykova třída	28
21520 / 8-1282	čp.340	měšťanský dům Rotmberský	Masarykova třída	34
31914 / 8-1281	čp.341	měšťanský dům U zavřené brány	Masarykova třída	36
24493 / 8-1283	čp.342	minoritský klášter	Masarykova tř.	39
46711 / 8-1285	čp.343	palác zemské vlády	Masarykova tř.	37
35435 / 8-1286	čp.345	Blücherův palác	Masarykova třída	35
17181 / 8-2527	čp.369	činžovní dům	Na Valech, U Jaktařské brány	12
101209	čp.373	vila	Praskova	10
25632 / 8-1326	čp.382	radnice Hláska	Horní náměstí	69
34629 / 8-1307	čp.417	dominikánský klášter	Solná, Mnišská, Pekařská	8
30666 / 8-1320	čp.419	Slezské muzeum	Komenského, Smetanovy sady	10
34758 / 8-2990	čp.425	městská spořitelna	Čapkova ul., nám. Republiky	15
19939 / 8-2991	čp.433	měšťanský dům	nám. Osvoboditelů	8

B. 8. Archeologické lokality

Z hlediska archeologického zájmu je celé území MPZ Opava považováno za území s archeologickými nálezy. Proto je třeba postupovat v souladu s § 21-23 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Stavebník je povinen záměr stavební činnosti oznámit Archeologickému ústavu a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický průzkum.

Archeologické výzkumy

Opava je významnou archeologickou lokalitou. Archeologické terény uvnitř opavských domovních bloků jsou charakterizovány mohutným souvrstvím 13. a 14. století, jehož vznik souvisí s dynamickým rozvojem lokačního města.

Výzkumem těchto stratigrafií bývají získávány rozsáhlé nálezové soubory, jedná se převážně o sídlištní odpad, který byl v průběhu prvních dvou století existence institucionálního města stále ještě deponován na městských parcelách. V rámci tohoto souvrství se nacházejí zahloubené objekty jako suterény dřevohliněných domů a celá škála dalších objektů (vydřevená odvodňovací koryta, zásobní a jiné hospodářské jámy, studny). Velmi důležité nálezové situace představují sídlištní jámy náležící předlokačnímu horizontu 2. pol. 12. století – poč. 13. století, jejichž výplně se projevují v povrchu půdního horizontu při bázi vrcholně středověké části stratigrafie. Pokročilejší způsob nakládání s odpadem v pozdním středověku a raném novověku se odráží v početných sériích vydřevených odpadních jímek, z jejichž výplní opět pocházejí rozsáhlé nálezové soubory.

Veřejná prostranství ukrývají historické komunikační úrovně (dlažby, hatě, dřevěné komunikační povrchy), kašny, vodovody, odvodňovací systémy a v okolí sakrálních objektů zpravidla i pohřebiště.

V podloží středověkého souvrství se obvykle nachází cca 0,25 m mocný půdní horizont, odpovídající intenzivní zemědělské kultivaci pravobřežní terasy řeky Opavy již od mladší doby kamenné. Jeho výzkumem bývají zaznamenávány doklady osídlení několika pravěkých kultur (nejčastěji kultura s lineární keramikou, kultura kulovitých amfor, kultura lužických popelnicových polí), další výrazně zastoupený sídlištní horizont představuje germánské osídlení pozdní doby římské.

Archeologické terény v historickém jádru Opavy umožňují díky příznivým pedologickým podmínkám také dochování organických materiálů (dřevo, usně, kosti) ve výjimečné kvalitě. Obrovský potenciál tak má environmentální výzkum, který zde má navíc dlouhou tradici.

Velmi důležitou součástí archeologického fondu představují podzemní podlaží historických objektů zaniklých v rámci demolice zástavby poškozené událostmi druhé světové války a následných asanací v průběhu 2. poloviny 20. století. Archeologické výzkumy opakovaně prokázaly, že se tyto historické suterény dochovaly v zázemí bytových domů, kterými byly dostavovány vzniklé proluky. Stavebně historické průzkumy in situ dochovaných objektů přitom ukazují, že opavská středověká měšťanská architektura svojí úrovní odpovídala příkladům známým z ostatních důležitých střeoevropských zeměpanských měst. Jedná se tedy o významnou součást archeologického i architektonického dědictví a právě tyto relikty dle našeho soudu zasluhují zvýšenou ochranu ve smyslu závazků vyplývajících pro Českou republiku z ratifikace Úmluvy o ochraně archeologického dědictví Evropy.

Na základě současného stavu poznání bylo proto vytipováno 21 polygonů v rámci kterých by měl být uplatňován režim zvýšené ochrany archeologických terénů:

- a) plochy v bezprostředním okolí sakrálních staveb (kostely, kláštery, kaple) s předpokladem výskytu historických pohřebišť a pod úrovní terénu dochovaných stavebních reliktnů (polygony 1- 6)
- b) plocha s předpokladem výskytu archeologizovaných reliktnů opavského zámku (polygony 7 a 21)
- c) plochy s předpokladem výskytu archeologizovaných reliktnů vybraných středověkých a renesančních domů, jejichž nadzemní části zanikly v důsledku poválečných asanací (polygony 8-15, 20)
- d) plochy s předpokladem výskytu archeologizovaných reliktnů vybraných částí opavské městské fortifikace (polygony 16-18)
- e) plocha s výskytem archeologizovaných reliktnů Fortenského mlýna a navazujících úseků mlýnského náhonu a městské fortifikace (polygon 19)

Režim zvýšené ochrany by měl zajistit vyloučení stavební činnosti, v jejímž důsledku by byly výše uvedené relikty historických staveb a areálů ohroženy, tzn. je třeba zde zamezit výstavbě s podzemním podlažím a výstavbě zakládáné pomocí pilotáže. Za určitých okolností lze naproti tomu akceptovat výstavbu na základových deskách. Ve větších hloubkách se vyskytující inženýrské sítě (zejména kanalizace, vodovod a plynovod) je třeba v těchto plochách pokládat výlučně do stávajících tras za předpokladu archeologické

dokumentace. Obezřetně je třeba plánovat i výstavbu a rekonstrukci zpevněných ploch (s ohledem na dutiny v místě suterénů zaniklých domů).

V ostatních částech MPZ Opava by se měl v případě stavební činnosti uplatnit institut záchranného archeologického výzkumu, prováděný v režimu § 22, zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči.

B. 9. Pietní místa, Pamětní desky

Pietní místa

pomník Osvobození na náměstí Osvoboditelů v Janáčkových sadech

Pamětní desky, památníky

památník k 85. výročí založení českého gymnázia v Opavě na rohu ulice Praskovy a Sněmovní

pamětní deska Emanuela Urbana v Křížkovského sadech

pamětní deska Heliodora Píky na budově Hlásky na Horním náměstí

pamětní deska Jana Zaccala na domu č.16 na ulici Ostrožná

pamětní deska Ludwiga van Beethovena na rohu Beethovenovy a Ostrožní ulice

pamětní deska T.G. Masaryka na budově Slezské univerzity na Masarykově třídě

pamětní deska V. Merklase na budově Geodezie na Praskově ulici

pamětní deska založení Slezského zemského muzea v Opavě na Sněmovní ulici

pamětní deska zalednění na Bludném balvanu na Praskově ulici

B. 10. Ostatní kulturní, urbanistické a architektonické hodnoty

Památkové hodnoty MPZ Opava, které jsou předmětem památkové ochrany představují:

Hodnoty nehmotné povahy

význam Opavy jako historického města z hlediska historického urbanismu,

ideový význam historického města,

historická, kulturní a správní tradice Opavy,

historická sociální struktura,

genius loci historického jádra,

topografické místní názvy.

Hodnoty hmotné povahy

krajinný rámeček (reliéf terénu, přírodní prvky),

vnější obraz města - panorama,

vnitřní obraz města - prostorová struktura (historické objemy budov, fronty zástavby, zdi, zídky),

půdorys města (uliční a stavební čáry),

historická parcelace a měřítko bloků,

skladba, kompozice města (kompoziční osy),

dominanty města (celoměstské, místní),

hradební systém, dochované části opevnění, včetně zabudovaných do interiérů objektů a dvorků,

prostory města (náměstí, ulice, volné plochy),

zástavba města z hlediska významu - rozmístění veřejných a ostatních budov,

střešní krajina, barevnost, tvar střech, vikýře, komíny,

kulturní památky, objekty památkového zájmu, historicky cenné a architektonicky hodnotné

hmotově tradiční zástavba,

podzemí historického jádra (sklepy, historické chodby),

plochy ulic a náměstí (povrchy komunikací)

historické plochy zahrad a parků, zeleň

výjimečná díla vědy, výroby a techniky,

drobná architektura a umělecká díla: plastiky, sloupy, výkladce, dochované kamenné prvky, patníky, osvětlení, symbolické prvky atd.

exteriér objektů (fasády) - architektonické členění, slohový výraz, barevnost, rytmus, tvar a rozměry otvorů,

členění, typ, původní materiálová podstata oken a dveří, výtvarné řešení, detaily, řemeslné provedení

interiéry objektů - prostorová a dispoziční struktura, konstrukce (klenby, stropy, krovny), schodiště, umělecká, historická výzdoba stěn a stropů, jejich vzhled včetně forem, architektonických prvků a článků, sochařské, malířské a štukatérské výzdoby, materiál a barevnost.

Architektonicky cenné stavby

čp.	Objekt	Ulice,nám./umístění	č.or.
	kostel Nanebevzetí P. Marie	Rybí trh	
	kostel sv. Alžběty	Rybí trh	
	kostel sv. Jana Křtitele	Hrnčířská	
	kostel sv. Vojtěcha	Dolní náměstí	
	Hudební pavilon na Ptačím vrchu	sady Svobody	
čp.1	městský dům "Müllerův"	Komenského	8
čp.2	Sněmovna	Sněmovní	1
čp.12	měšťanský dům	Dolní náměstí	14
čp.13	měšťanský dům	Dolní náměstí	13
čp.15	měšťanský dům	Dolní náměstí	11
čp.16	měšťanský dům	Dolní náměstí	10
čp.17	měšťanský dům	Dolní náměstí	9
čp.18	měšťanský dům	Dolní náměstí	8
čp.19	měšťanský dům	Dolní náměstí	7
čp.20	měšťanský dům	Dolní náměstí	6
čp.24	činžovní dům	Solná	23
čp.50	měšťanský dům	U Fortny	1
čp.114	měšťanský dům	Dolní náměstí	5
čp.115	měšťanský dům U bílého koníčka	Dolní náměstí	4
čp.119	měšťanský dům tzv. Rawův dům, později hostinec U 7 kurfiřtů	Dolní náměstí	1

čp.159	obchodní dům Breda	nám. Republiky	9
čp.170	městský dům - obytný a obchodní dům Městské spořitelny	Horní náměstí	24
čp.176	střední škola - vyšší reálka	Dvořákovy sady	2
čp.179	měšťanský dům	Bethovenova	2
čp.180	městský dům	Matiční	4
čp.181	městský dům - dvojdům	Popská, Almužnická	8
čp.195	divadlo Slezské	Horní náměstí	13
čp.209	měšťanský dům	Ostrožná	6
čp.210	měšťanský dům	Ostrožná	8
čp.213	měšťanský dům	Ostrožná	14
čp.230	měšťanský dům	Ostrožná	34
čp.232	měšťanský dům	Ostrožná	38
čp.234	klášter býv. bernardinský	Ostrožná, Beethovenova	42
čp.235	klášter Milosrdných sester P. Marie Jeruzalémské	Beethovenova, Matiční	1
čp.236	Obecní dům – bývalá státní banka	Ostrožná	46
čp.242	měšťanský dům	Ostrožná	31
čp.288	měšťanský dům Boží koutek	Horní náměstí	53
čp.290	měšťanský dům U Mouřenína	Mezi Trhy	2
čp.304	měšťanský dům	Dolní náměstí	22
čp.305	měšťanský dům	Dolní náměstí	21
čp.306	měšťanský dům	Dolní náměstí	20
čp.307	měšťanský dům	Dolní náměstí	19
čp.308	měšťanský dům	Dolní náměstí	18
čp.309	fara U sv. Vojtěcha	Sněmovní	2
čp.331	činžovní dům	Holubí	2
čp.337	Sobkův palác	Masarykova třída	28
čp.340	měšťanský dům Rotmberský	Masarykova třída	34
čp.341	měšťanský dům U zavřené brány	Masarykova třída	36
čp.342	minoritský klášter	Masarykova třída	39
čp.343	palác zemské vlády	Masarykova třída	37
čp.345	Blücherův palác	Masarykova třída	35
čp.369	činžovní dům	Na Valech, U Jakařské brány	12
čp.373	vila	Praskova	10
čp.382	radnice Hláška	Horní náměstí	69
čp.417	dominikánský klášter	Solná, Mnišská, Pekařská	8

čp.419	Slezské muzeum	Komenského, Smetanovy sady	10
čp.425	městská spořitelna	Čapkova ul., nám. Republiky	15
čp.433	měšťanský dům	nám. Osvoboditelů	8

Významné sochy a jiné solitéry

- busta Bedřicha Smetany v Smetanových sadech
- busta Pavla Křížkovského v Křížkovského sadech
- bludný balvan na Praskově ulici
- meteorologický sloup v Dvořákových sadech
- plastika bohyně Ceres před budovou Obecního domu na Ostrožné ulici
- plastika Koule před budovou Hlásky na Horním náměstí
- plastika Koule v atriu obchodního domu Slezanka na Horním náměstí
- plastika „Nová Opava“ v sadech Svobody
- plastiky ptáků od sochaře Kurta Gebauera na Ptačím vrchu
- plastika „Sedící dívka“ na prostranství u budovy Geodézie na Praskově ulici
- plastika Strom života na Horním náměstí
- plastika „Utíkající dívka“ u Domu umění na Pekařské ulici
- reliéf na Památníku Petra Bezruče na Ostrožné ulici
- sloup Panny Marie na Dolním náměstí
- socha Petra Bezruče v Dvořákových sadech
- busta Josefa Maria Olbricha na náměstí Osvoboditelů

B. 11. Prostory se zachovalou původní urbanistickou strukturou

Svoji půdorysnou stopou a hmotovým uspořádáním jsou dokladem historického vývoje města a zahrnují celé řešené území.

B. 12. Stavební dominanty

Na území MPZ Opava se nachází stavební dominanty, které jsou pro území významné, mají širší územní působnost a které se projevují solitérním umístěním v urbanistické struktuře, výškovým akcentem nebo hmotovou skladbou. Způsob, jakým se tyto objekty projevují v rámci území i mimo něj je významnou kulturně historickou i architektonickou a urbanistickou hodnotou, kterou je nutné zachovat. Druhou skupinou jsou dominanty s lokální územní působností, jež postrádá jednu nebo více popsanych vlastností objektů s širší územní působností:

Dominanty s širší územní působností:

kostel Panny Marie, NKP, historicky významný objekt, hmotová dominanta, výšková dominanta projevující se z vnitřního prostoru MPZ i z prostoru vnějšího

Hláška/magistrát, KP, výšková dominanta, významný solitérní objekt

Breda, KP, architektonicky významný objekt, pohledová dominanta, uzávěra pohledu z ulice Olbrichova, Krnovská, Olomoucká a z prostoru Horního náměstí

Slezské divadlo, KP, hmotová dominanta, solitérní objekt
kostel sv. Ducha a klášter, KP, výšková dominanta (věž), hmotová dominanta (areál)
kostel sv. Vojtěcha a areál archivu, KP, výšková dominanta (věž), hmotová dominanta (areál)
kostel sv. Jana, KP, lokální výšková dominanta, pohledová uzávěra
kaple sv. Alžbety, lokální dominanta především v průhledech z města a do města
kaple sv. Kříže, architektonicky významný objekt v průhledu ulice Matiční
Slezské muzeum, KP, solitérní objekt, pohledová uzávěra
Komín bývalého pivovaru – společensko-obchodní centrum Breda

Dominanty s lokální působností:

Budova Spořitelny s akcentovaným nárožím
Monumentální fasáda Domu umění na Solné ulici
Převýšená čelní fasáda kostela sv. Václava do Pekařské ulice
Komín v průmyslové zóně Nákladní – bývalá čistírna
Věžové nároží domu náměstí Osvoboditelů a Nákladní ulice
Věžové nároží Horního náměstí a Masařské ulice
Boční vstupní fasáda Zemského archivu jako dominanta průhledu Masarykovou třídou
Nárožní fasáda domu na ulici Ostrožné a Hrnčířské
Fasáda Střední zdravotnické školy
Výstavní budova Slezského zemského muzea
Vstupní fasáda církevní konzervatoře na Beethovenově ulici
Budova Obecního domu uzavírající průhled alejí sadů Svobody
Hmota minoritského kláštera na Masarykově třídě
Altán na Ptačím vrchu

Významné vyhlídkové body, průhledy

Území MPZ Opava se nachází na planině, v území bývalých meandrů řeky Opavy. Převýšení v rámci vlastního území je minimální. Okolní území dosahuje mírného převýšení až ve větší vzdálenosti od území zóny a to jen na plochách jižně a západně od zóny.

Při pohledech z vnějšího prostoru se projevují výškové dominanty – věže, komíny a dálkové pohledové uzávěry – hotel Koruna, Breda, areál Zemského archivu, areál kláštera minoritů.

Při pohybu po komunikacích vedoucích po okraji MPZ se z území MPZ projevuje:

ulice Nákladní - významně působí drobná architektura výrobních a skladových objektů podél ulice Nákladní a novostavba obchodně společenského centra Breda & Weinstein, zachovat gradaci hmot směrem od ulice Nákladní k ulici Solné i průmyslový urbanismus daného místa.

Nádražní okruh, Olbrichova – významně působí hmota zeleně v prostoru původní fortifikace a jednotlivé solitérní objekty, které se postupně zjevují. Při pohybu ve směru Ostrava – Krnov: Slezské muzeum, kostel sv. Jana Křtitele, kostel sv. Ducha (a klášter), objekty podél ulice Beethovenova, škola, obchodní dům Breda.

Při pohybu ve směru Krnov – Ostrava: hotel Koruna, objekt bývalé městské spořitelny, školy, kostel sv. Jana Křtitele.

B.13. Ochrana přírodních hodnot území

OBECNÁ OCHRANA PŘÍRODY

Budou respektovány legislativně chráněné přírodní hodnoty, které jsou vyznačené v grafické části.

Významné krajinné prvky

městské sady obklopující území MPZ od východu přes jih až na západ

Ostatní přírodní hodnoty

Významné plochy sídelní zeleně

parkově upravené plochy, plochy městské zeleně, zelené plochy navazující bezprostředně na zastavěné území města

zeleň ve vnitroblocích

Významné linie vzrostlé zeleně

vzrostlá zeleň utvářející obraz a charakter území – aleje v sadech Svobody a Dvořákových sadech, jírovcová alej a nově vytvořená platanová alej lemující ulici Olbrichova

Významná soliterní zeleň

vzrostlá zeleň dotvářející charakter místa – dub před Domem umění, lípy před Hláskou, buky pod Ptačím vrchem, platan a ginko biloba u Muzea, dub červený u arkád v Dvořákových sadech

Dvořákovy sady

Městský sad 19. století, doklad tvorby kompozice zeleně na místě bývalého opevnění města. Plocha protáhlého úzkého půdorysu s centrální pochůzí promenádou je ohraničena ulicí Olbrichovou mezi ústím ulice Čapkovy do okruhu a uslepenou ulicí Matiční k ulici Ostrožné. Severní část Dvořákových sadů se včleňuje dovnitř městské zástavby novější sadovnickou kompozicí z konce 60. let v okolí kolonády a pomníku Petra Bezruče. Dominantou sadů je jírovcová alej podél promenády, dříve nazývaná Alej vzdechů, mohutné javory, platan apod. Poslední úpravy v letech 2002-2004 spočívaly mj. v doplnění aleje tvarovaných platanů podél Olbrichovy ulice s podsadbou živého plotu z tisu a skupinami katalpy trubačovitě s jerlínem japonským a další výsadbou keřů.

Původně byly sady pojmenovány po zakladateli opavské nemocnice Leopoldu Heiderichovi. Projekt na úpravu ploch mezi ulicemi Matiční a Ostrožnou vypracoval v roce 1850 Josef Rost, následně pak opavský zahradník Ignác Skasik v roce 1855.

V roce 1854 byl u tehdejší Hradecké brány zasypan na náklady města i západní městský obranný příkop. V prostoru horní části Ostrožné ulice a dnešní Olbrichovy ulice, ve směru k tehdejší dívčí škole na Klášterní ulici byla roku 1856 vysázena široká alej z tehdy velmi užívané cizokrajné dřeviny – jírovce. Směrem k dnešní České spořitelně byla od roku 1857 postupně zasypávána i další část příkopu. Ozelenění tohoto prostranství bylo ukončeno výsadbou lipové aleje (od ulice Matiční) v roce 1856. Obě aleje sadů od Ostrožné ulice až k budově České spořitelny tvoří Dvořákovy sady.

Janáčkovy sady

V 80. letech 19. století po vybudování německého gymnasia a školy na pozemcích bývalé sněmovní zahrady vzniklo torzo – Josefův park s původně zamýšleným umístěním sochy Josefa II. (umístěn v letech 1890-1919 pod Ptačím vrchem).

Plocha náměstí Osvoboditelů prošla dynamickým vývojem. Po odstranění zástavby byla realizována v 70. letech výrazná obnova s rozlehlými travnatými plochami, terasovitě uspořádaná s centrálním umístěním uměleckých prvků, později sochy vojáka. Pozůstatky původní kompozice sadů v jihovýchodní části – mohutné soliterní dřeviny. Nová kompozice u budovy geodzie realizována v 60. letech 20. století.

Nová kompozice náměstí Osvoboditelů částečně respektovala perspektivní dřeviny v jihovýchodní části, kam

byl přesunut památník obětím války. Náměstí je diagonálně předěleno komunikacemi vedenými ke křižovatce, plocha je ukončena zdí. Travnaté plochy doplňují malokorunní platany a mobiliáři.

Křížkovského sady

Městský sad z 19. století je dokladem tvorby kompozice zeleně na místě bývalého opevnění města. Pokračováním prstence sadů kolem městského centra jsou ve východní části Ptačího vrchu Křížkovského sady. Začínají za ulicí Hrnčířskou a táhnou se k Ptačímu vrchu. Sady jsou pojmenovány po slezském hudebním skladateli Pavlu Křížkovském. Jeho busta z roku 1962 se nachází na úpatí Ptačího vrchu. Je dílem akademické sochařky Jaroslavy Lukešové.

Terén od Ptačího vrchu směrem k bývalému zámku se upravoval koncem 30. let 19. století. Nejprve byl osazen alejí jírovců doplněnou promenádou městského stavitele Petra Hiebla. V roce 1897 z podnětu opavského okrašlovacího spolku byl umístěn na východním svahu Ptačího vrchu pomník hudebnímu skladateli E. S. Engelsbergovi, který byl nahrazen 9.9.1962 pomníkem slezského skladatele P. Křížkovského. V roce 1903 bylo vybudováno na úpatí svahu Ptačího vrchu alpinum, které mělo být ukázkou alpské květeny. Byly zde vysazeny horské druhy květin a alpinum bylo doplněno umělými ledovci, morény a bystřinami, které měly navodit atmosféru alpské scenérie. V roce 1905 bylo alpinum rozšířeno, v centru umístěna pamětní deska s bronzovým reliéfem prof. Emanuela Urbana. V areálu sadů se nacházela výletní restaurace.

Sady Svobody

Městský sad 19. století představuje doklad tvorby kompozice zeleně na místě bývalého opevnění města. Nejstarší část obvodového prstence sadů je vymezena východním svahem Ptačího vrchu, západně vyústěním ulice Ostrožné do ulice Olbrichovy. V rovinatém terénu vystupuje jako významný kompoziční prvek vyvýšenina Ptačího vrchu s hudebním pavilonem. Střed sadů tvoří volná plocha s centrálně umístěnou kašnou a plastikou dívky od V. Havla. Kašna je umístěna v prodloužené ose Masarykovy třídy a zároveň protíná vedlejší osu vedenou od Ptačího vrchu směrem k aleji Dvořákových sadů. Osobnost kompozice byla zdůrazněna symetrickou výsadbou červenolistých buků a jilmů habrolistých. Při obnově sadů byly jilmy nahrazeny barevným kultivarem akátu a pro svůj špatný zdravotní stav byl v roce 2010 z úpatí Ptačího vrchu odstraněn dominantní červenolistý buk.

Na místech bývalých hradeb vznikly postupně městské parky dodnes lemující historické jádro města Opavy. S parkovou úpravou zrušených valů se začalo v roce 1834 v prostoru Hradecké brány. V dubnu téhož roku byl zasazen první strom, platan. Zůstala též pověst o památném javoru na svahu Ptačího vrchu, nazývaném též „ševcovský strom“ nebo „ševcovská šibenice“. Dnes už tam nestojí, ale kdysi býval významným orientačním prvkem a místem častých schůzek. Ptačí vrch se pahorku říká proto, že tam nějaký opavský lékař ve druhé polovině 19. století chytal zpěvné ptactvo. Tehdy bylo v opavských parcích a zahradách hodně slavíků. Než se Ptačí vrch stal součástí parku, sloužil opavským soukenickým mistrům k sušení jejich díla – stavěli zde dřevěné rámy, na kterých napínali zhotovená sukna.

Před rokem 1890 byla věnována velká péče vzhledu Ptačího vrchu. Definitivně zvítězil názor ponechat šanci jako součást parku. Propagátoři této myšlenky se též starali o jeho architektonické vyřešení (např. i opavský rodák J. M. Olbrich). Při budování parku bylo tedy nakonec částečně využito i zrušených příkopů a valů z bývalého opevnění. Byla tak právě zachována i Luttermannova šance (dnešní Ptačí vrch), na kterém byl v roce 1834 postaven dřevěný pavilon v podobě antického templu. Pavilon, jež byl vybudován na památku starosty J. J. Schöslera, zde stál až do roku 1889. Navrhl jej opavský městský stavitel Franz Biela, pověřený tehdy vypracováním plánu na demolici městského opevnění. Luttermannova šance měla být původně srovnána se zemí a hlíny z ní se mělo použít na zasypaní hradebních příkopů. Nakonec však zůstalo při jejím snížení o třetinu. Na vrcholu Ptačího vrchu měla stát původně rozhledna, proto hudební pavilon postavený v roce 1897 z podnětu opavského okrašlovacího spolku, byl umístěn poněkud do svahu. Téhož roku pěvecký spolek odhalil na východním svahu pahorku pomník hudebnímu skladateli E.S.Engelsbergovi. Tento zde byl umístěn až do roku 1962, kdy jej nahradila plastika P. Křížkovského od sochařky J. Lukešové. Po roce 1901 byl park vybaven lavičkami, odpadkovými koši a krmítky pro ptáky. Stromy byly označovány porcelánovými tabulkami s botanickými názvy. Dále byly vydlážděny chodníky okolo Ptačího vrchu a v roce 1903 bylo na jeho jižním svahu vytvořeno alpinum, které je zde dodnes. Pod Ptačím vrchem byla spolkem pro ochranu ptactva v roce 1927 umístěna dřevěná voliéra s papouškem Lorou. Z důvodu ochrany města před záplavami z výše položeného Hradeckého předměstí byl vykopán podél jihovýchodního svahu Ptačího vrchu

odvodňovací příkop a pahorek byl s Kylešovským kopcem spojen pomocí mostu. Čertův most, jak se mu pak říkalo, tam zůstal stát jako malebná součást parku až do roku 1893, kdy došlo ke konečnému vyrovnání terénu kolem Ptačího vrchu.

Samotný Ptačí vrch se zazelenal až po roce 1838. Tehdy a v pozdějších letech dodávalo kyjovické panství a skřípovské polesí lípy, jedle, javory i jasany. Plochy mezi stromy se vyplňovaly keři a po roce 1855, kdy opavský zahradník Ignác Skasík získal v soutěži zakázku na osázení celého parkového komplexu, nabyl park vegetační plnosti. Dnešního vzhledu nabyl pahorek až po roce 1897. V roce 1883 byl pod Ptačím vrchem vybudován vodotrysk a umístěna ozdobná váza. Současně byl v roce 1890 postaven pod Ptačím vrchem pomník Josefa II. na paměť stého výročí panovníkovy smrti. Byl dílem vídeňského sochaře France Pönningera a zdobil střed parku až do roku 1919. V roce 1918 se však rozpadla rakouská monarchie a pomník Josefa II. musel být odstraněn. Na opuštěný podstavec byla tedy v roce 1925 přemístěna socha Friedricha Schillera, původně umístěná ve Smetanových sadech. Po válce však byla také odstraněna. V roce 1955 byla na místo osazena fontána se symbolickou postavou dívky / Zrození nové Opavy nebo také Alegorie Opavy / od sochaře Vincenta Havla, která zde stojí dodnes. V parku na konci Ostrožné ulice v Opavě se od roku 2004 můžeme setkat s Ceres, starořeckou bohyní zemědělské hojnosti a plodnosti, kterou roku 1862 nechal zhotovit opavský měšťan Karel Deml. Litinovou plastiku na jeho žádost vytvořil známý vídeňský sochař Theodor Friedl (1842–1899), který se v letech 1882–1883 podílel také na výzdobě budovy opavského divadla na Horním náměstí. Roku 1977 byla socha kompletně restaurována a v roce 1979 zapsána na seznam kulturních památek. V roce 2004 provedl opravu Jan Janda, restaurátor z Dolního Benešova.

Areál sadů Svobody byl v roce 2004 obnoven na základě projektové dokumentace Ing. Rychtara, Ing. Hartmannové, Ing. Dudy. V roce 2006 byly na vrcholku Ptačího vrchu situovány plastiky ptáků sochaře Kurta Gebauera.

Sady u Muzea

Sadovnická kompozice 19. století typická pro zakládání městské zeleně v místech bývalého opevnění výrazně komponuje předprostor historické budovy Slezského zemského muzea. Plocha je udržována se stylově upraveným parterem.

Sady se nacházejí v okolí budovy muzea, tvoří východní okraj souvislého prstence sadů mezi ulicemi Gymnasijní, Nádražní okruh a ulice Komenského. Dominantou sadů je fontána, travnaté plochy s formálními záhony a květinovým parterem. Významné jsou mohutné solitérní dřeviny – platan, jinan dvoulaločný, tis červený.

Parková kompozice vznikla po výstavbě zemského muzea / 1893-1899 J. Schreininger a F. Kachler, stavitel Lundwall / a německého učitelského ústavu 1898-1899. Součástí sadů je kašna s vodotryskem z roku 1876, dříve součást areálu Lichtenštejnského zámku. Nachází se zde pozůstatky bývalé Lichtenštejnské zahrady v podobě mohutných platanů, solitérní jinan pochází z doby stavby muzea.

Smetanovy sady

Sadovnická kompozice typická pro zakládání městské zeleně v místech bývalého opevnění vznikla v 19. století.

Areál Smetanových sadů je vymezen větší nástupní plochou u křižovatky ulic Nádražní a Hrnčířské s dominantou jednoho z nejstarších stromů v sadech – javoru klenu před kostelem sv. Jana. Z původní kompozice se zde nacházejí mohutné javory, borovice vejmutovka. Obklopují areál kostela mezi ulicemi Nádražní okruh, Hrnčířskou a Praskovou k ulici Gymnasijní a navazují na Sady u Muzea. Hlavní osa parku prochází od křižovatky přes ulici Gymnasijní a je ukončena květinovým parterem před schodištěm muzea.

Současná sadovnická kompozice pochází převážně z poloviny 60. let minulého století s doplňujícími dosadbami z roku 2004.

První výsadba aleje byla provedena v roce 1797 opavským spolkem milovníků přírody. Tato tzv. Alej přátelství sledovala hradby od hradecké brány ke knížecímu zámku, který se nacházel v místech dnešního gymnasia. Sady se začaly komponovat až kolem roku 1872, po zahájení terénních prací následovalo osazování plochy u nově postavené reálky a připravovala se parková úprava mezi Jánským mostem a Gymnasijní ulicí. Práce byly ukončeny v roce 1876. V říjnu 1872 zde byl odhalen pomník Friedrichu

Schillerovi (vídeňský sochař Josef Röhlich), který byl v roce 1925 přemístěn na místo Josefa II. do dnešních Sadů svobody a nahrazen v roce 1927 pomníkem Bedřicha Smetany od Otakara Španiela.

Z původní kompozice konce 18. století se dochovaly solitéry jírovců a javorů klenů. V roce 1963 byla plocha obnovena dle návrhu B. Veličkové, v roce 2002 proběhla obnova porostu a výsadby dle Ing. Rychtara a Ing. Hartmannové, mj. byla vysazena lipová alej podél Nádražního okruhu a plošná keřová výsadba.

Univerzitní zahrada

Zahrada se nachází v areálu historické zástavby a vyhrazená zeleň uzavřené plochy slouží jako areál univerzity. Původně zde neexistovala jasná kompozice, pravděpodobně šlo o volnou výsadbu součástí prstence Engelsbergových sadů s ojedinělými pozůstatky výsadby z období přelomu 19. a 20. století. Dominantním je jasan ztepilý / *Fraxinus excelsior* /. Nynější nová kompozice začleňuje vybrané původní dřeviny do areálu zahrady, vstupu je rozprostřena pravidelná výsadba malokorunných dřevin.

Zahrada minoritského kláštera

Minoritský klášter s kostelem sv. Ducha v Opavě byl založen pravděpodobně po roce 1241. První podložená zpráva o existenci opavského konventu je z 3. dubna 1250, kdy byl na provinciální kapitule v Hradci Králové opavský konvent přijat mezi kláštery česko-polské provincie. Původní stavby, jak obydlí, tak svatyně, byly zřejmě prosté účelové dřevěné objekty, které však nejpozději do roku 1265 nahradila stabilní zděná architektura.

V průběhu 19. století se v prvním poschodí východního traktu odbývala soudní řízení zemského sněmu, a to až do roku 1849. Následně tady byl umístěn opavský porotní soud, ale v letech 1854-1938 byly všechny prostory, které Slezský sněm užíval, pronajaty gymnazijní knihovně, včetně velkého sněmovního sálu. V hlavním traktu se kromě konventu střídaly četné instituce a úřady, od roku 1809 polní špitál, od roku 1846 vojenská nemocnice, zemské finanční ředitelství, berní správa, školské úřady, měšťanská škola, pomocná škola i zastavárna. Účelům vlastního konventu sloužil plně pouze střední trakt. Za okupace v letech 1938-1945 zabral celý komplex říšský archiv. V průběhu osvobozovacích bojů v roce 1945 byly minoritský klášter i kostel značně poškozeny přímým zásahem při bombardování města. Poničena byla i původně asi užitková zahrada pravidelného půdorysu s kompozicí a sortimentem typickým pro klášterní zahrady.

Do roku 1950 provedl řád zastřešení objektu a základní údržbové a renovační práce. Po tomto datu došlo v letech 1953-1955 k rozsáhlé adaptaci hlavního traktu, v němž bylo od roku 1956 do roku 1995 umístěno zemědělsko-lesnické oddělení Státního oblastního archivu v Opavě, přičemž již od roku 1990 byl klášter v rámci restitučního vypořádání majetkově převeden řádu menších bratří. Zahrada si z části uchovala užitkový charakter – torzo ovocného sadu.

Dnes slouží hlavní trakt, v jehož přízemních prostorách je umístěn denní stacionář sv. Anežky, spolu se střední částí znovu potřebám kláštera. Nejcenější, nejstarší východní trakt byl předán zpět do majetku řádu minoritů a je uzavřen bez využití. Zahrada byla obnovena koncem 80. let 20. století. Získala podobu nevýrazné kompozice s pravidelným členěním nástupní plochy do areálu kláštera, bohužel byly v posledních letech odstraněny ovocné stromy připomínající původní účel zahrady. Dnes je areál zahrady uzavřen a funguje jako soukromá zahrada kláštera, občas je oživena přijedším food truckem.

Zahrada u Müllerova domu

Zahrada se nachází západně od objektu. Dům patřil do areálu dnes již zaniklého Lichtenštejnského zámku, původně hradu opavských Přemyslovců. Komorní, volně stojící jednopatrová budova s valbovou střechou s vikýři, má fasádu zdobenou kolem oken štukovými šambránami. Dům byl vybudován v roce 1726 jako obydlí správce Lichtenštejnského zámku. Kompozice se zahlobeným parterem, typická pro konec 19. a přelom 20. století, je nově doplněná výsadbou slezské štěpnice s bylinami a přístupné schodišti a šterkovými chodníčky. Při poslední rekonstrukci vznikla v nároží zahlobená kavárna spojená podzemím s výstavní budovou muzea.

Zahrada u kostela sv. Václava

Jedná se o komorní prostor areálu kostela v rámci vnitrobloku. Původně nevelká zahradní úprava pravidelného půdorysu pravděpodobně měla pro dominikánský klášter užitkový charakter. V období po II.

světové válce byla devastována jako celý areál.

Plocha rozkládající se východně od kostela sv. Václava s mlatovým povrchem, kamennou dlažbou ve stopě pilířů kostela byla po obvodu obklopena mírně modelovaným vyvýšeným terénem se zídkami směrem k zástavbě na ulici Solné. Plocha byla doplněna skupinami keřů a stromů. Nová kompozice slouží společenskému využití kulturních akcí v areálu kostela a Domu umění od roku 2001.

Zeleň Dolního náměstí

Jižní část Dolního náměstí lemuje komunikace s intenzivní veřejnou dopravou. Přejít mezi komunikací a volnou pochůzí centrální plochou u západního průčelí kostela sv. Vojtěch tvoří liniová výsadba lip a nově instalovaného mobiliáře.

Z dostupné historické dokumentace není zřejmá přítomnost zeleně na náměstí, výsadba je novodobým zásahem v souvislosti s rekonstrukcí náměstí v roce 2005.

Zeleň Náměstí Republiky

Původně prostor sloužil jako tržiště pro venkovany, kteří do města přijeli z okolních vesnic, a podle hlavního tržního produktu se nazýval Senným trhem. Od roku 1877 se prostranství jmenovalo náměstí Františka Josefa. Po rakouském císaři se jmenovala i kasárna pro téměř sedm set vojáků, která stávala na místě dnešních bytových domů vedle Bredy. Se vznikem samostatného Československa přišel nový název – náměstí Republiky. Poté, co tam koncem dvacátých let nechali židovští obchodníci Max Breda a David Weinstein postavit obchodní dům (tehdy největší v republice), se náměstí stalo jedním z nejfrekventovanějších míst v Opavě.

I po válce náměstí střídalo jména. Od roku 1945 bylo Stalinovým náměstím a zdobil jej pomník věnovaný Rudé armádě. Po roce 1962 neslo náměstí název Obránců míru a po roce 1989 se stalo opět náměstím Republiky. Před více než čtyřiceti lety tam vznikla další opavská dominanta, hotel Koruna. Představuje reprezentativní plochu okraje západní části MPZ se zanedbanými plochami parkoviště a přilehlou stálou zelení, ozvláštěné v posledních letech lučnými květinovými záhony. Zeleň tvoří kompoziční doplněk rozlehlé zpevněné plochy.

Zeleň Rybího trhu

Rybí trh je z původních tří opavských středověkých náměstí nejmenším. Od počátku se nazýval Smolný trh (Pechring), protože se zde prodávala smůla pro opavské právovárečné domy, později se zde o Vánocích prodávaly ryby (odtud také název Rybí trh). Jedná se o malé trojúhelné náměstí, nejmenší ze středověkých tržišť, od hlavního náměstí je odděleno hmotou farního kostela. Jedná se o kompaktní skupinu vzrostlé zeleně v centru města.

B. 14. Zásady obnovy historického jádra města

Prioritou je uchování a rehabilitace památkových hodnot v území - je zajišťováno především ochranou památkového území a kulturních památek podle platných předpisů (zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění a vyhláška č. 66/1988Sb., k provedení zákona o státní památkové péči, v platném znění). Je nutno zajistit záchranu a obnovu významných kulturních památek v MPZ i v rámci města. V rámci Programu regenerace MPZ by měly být v budoucnu stanoveny přesnější zásady obnovy historického jádra, podrobnější podmínky (zejména funkční, plošné a prostorové).

Obecné zásady pro ochranu historických hodnot a urbanistické kompozice

respektovat urbanistickou kompozici historického jádra sídla, pohledy a průhledy na významné dominanty MPZ, zachovat historickou parcelaci

zachovat výškovou hladinu zástavby

respektovat a obnovovat veřejná prostranství, historické cesty a pěší trasy

respektovat plochy zeleně, jež vycházejí z dlouhodobě stabilizovaných území (netýká se ploch přestavby)

zachovat základní principy historického urbanismu a architektonického výrazu

zachovat historickou zástavbu a novodobé architektonicky kvalitní objekty

při využití staveb a ploch přihlížet k jejich kapacitním možnostem (únosnosti stavby, území, prostoru) se zřetelem na památkovou podstatu území

- při stavebních úpravách, změnách staveb, které nejsou kulturními památkami a neuvažují se k ochraně zajistit obnovu směřující k nápravě rušivého působení objektu
- dostavby dvorních traktů připustit pouze tehdy, pokud se nebudou rušivě uplatňovat z veřejného prostoru či v panoramatech, jejich objem nesmí výrazně překročit obvyklou zastavěnost v dané části sídla
- novostavby situovat na pozemek podle principů utváření historického půdorysu sídla, půdorysné a hmotové řešení nové výstavby musí korespondovat s historickou hmotovou strukturou a parcelací, novostavby nesmějí rušivě ovlivňovat působení historických dominant a charakteristických panoramat sídla
- zachovat stávající tvar střech s možnostmi změn na objektech rušivě působících v tradiční skladbě střech

Seznam objektů a plochy s potenciálem

(volné a přestavbové plochy, vhodné k zastavění (bez i s hodnotnou zelení)

plocha za Slezankou, bez využití

objekt Slezanky, bez využití

objekt bývalé měnírny a divadelního klubu, bez využití

prázdný objekt bývalé fary na Rybím Trhu, bez využití

arkády, špatný stav, bez využití

parkoviště na náměstí Republiky, nevhodné využití

bývalý obchodní dům Breda, bez využití

parkoviště za hotelem Koruna, nevhodné využití

plocha za divadlem, bez využití

uliční korzo Horní náměstí, nevhodný stav a využití

uliční korsa ulice Mezi Trhy, nevhodný stav a využití

prázdný objekt na náměstí Osvoboditelů 420/4, bez využití

parkoviště Masarykova, nevhodný stav a využití

prázdný objekt skladu firmy Skasik na Praskově ulici, bez využití

kostel sv. Jana Křtitele, nevhodný stav, bez využití

Blücherův palác, nevhodný stav, bez využití

objekt bývalé Pošty, bez využití

Minoritský klášter, společenské sály, bez využití

bývalá Heiderichova nemocnice, nevhodný stav

parkoviště U Jelena, nevhodné využití

komunikace ulice Praskova, nevhodný stav a využití

proluka Solná

bývalé objekty prádelny, nevhodný stav, bez využití

garážišťe a ostatní Nákladní, nevhodný stav a využití

areály Nákladní, nevhodný stav a využití

bývalá tržnice, nevhodný stav a využití

garážišťe Na valech, nevhodný stav a využití

B. 15. Zásady pro funční využití území

zachovat využití MPZ jakožto smíšeného centrálního území města s reprezentativní funkcí a pestrou škálou nabídky občanského vybavení, podporovat vznik drobných provozoven – obchodů, galerií, řemeslných a výtvarných dílen

území historických ulic rozvíjet jako symbiózu bydlení, občanského vybavení a kulturních aktivit

hlavním principem navržených zásad je umožnit (při zachování památkových hodnot) omezený rozvoj území a zajistit tak živost památek a centra města

nepřipustit výrobní a jiné podnikatelské záměry dlouhodobě narušující obytnou pohodu a prostředí MPZ

B. 16. Technická, dopravní a doprovodná infrastruktura

Technická infrastruktura

Rekonstrukce a obnova sítí technické infrastruktury bude prováděna integrovaně v souvislosti s úpravami veřejných prostranství. Jde zejména o prostor náměstí Republiky, U Jakařské brány, Horní nám. ulice Mezi Trhy.

Dopravní infrastruktura:

snižovat zatížení osobní dopravou

omezit provoz osobní dopravy do centrální části památkové zóny

povrchy pojezdových komunikací řešit v žulové kostce

chodníky dláždit velkoformátovou dlažbou, žulovou kostkou – tradičním materiálem, v technicky vhodném místě používat také mlaty

odstranit či redukovat velkokapacitní povrchová parkoviště

respektovat stávající uliční systém, hlavní stávající pěší a cyklistické trasy

Veřejná prostranství a zeleň

respektovat stávající vymezení prostoru v místě historické uliční čáry a obrysovou stopu objektů

obnovit historickou uliční síť při úpravách nebo opravách objektů

respektovat stávající výškovou hladinu určenou památkově chráněnými objekty a objekty určujícími charakter památkové zóny

dbát na formální a tvarovou identitu objektů

regulovat množství zeleně na plochách náměstí, neosazovat tyto plochy nevhodnými dřevinami

Ochrana přírody, ÚSES

V řešeném území se nenachází ani do něj nezasahuje národní park, chráněná krajinná oblast, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památka ani přírodní památka.

V MPZ se nachází plochy uměle vytvořené a intenzivně udržované – plochy městské zeleně (především Městské parky), které nejsou součástí ÚSES. Ten je řešen zejména mimo centrum města.

Nakládání s odpady

V řešeném území je svoz odpadů prováděn centrálně dle zavedeného systému nakládání s komunálním odpadem. Sběr, svoz a odstranění komunálního odpadu zajišťuje pro obec oprávněná osoba, kterou je společnost Technické služby Opava s.r.o. Vyseparované složky komunálního odpadu jsou sváženy do areálu

svozové firmy k dalšímu dotřídění, zpracování a následnému předání oprávněným firmám k dalšímu využití, zbytkový směsný komunální odpad je odvážen k uložení na skládku společnosti Marius Pedersen a.s. v Holasovicích. Odstraňování odpadů probíhá na základě smluvních vztahů mezi svozovou firmou a dalšími firmami oprávněnými k nakládání s odpady.

V souvislosti s tříděním odpadů je město zapojeno do systému vytvořeného společností EKO-KOM, a.s. a to podpisem smlouvy s touto společností. Na základě této smlouvy a pravidelných čtvrtletních hlášení jsou městu propláceny odměny podle množství vytríděných odpadů předaných k recyklaci. Prostředky takto získané jsou zpětně využívány ke zlepšení systému třídění odpadů.

Sběrné dvory se nacházejí mimo MPZ. Při umístování barevných kontejnerů na separovaný sběr a nádob na zbytkový směsný komunální odpad jsou přednostně využívány méně exponované prostory mimo hlavní pohledové osy.

Cestovní ruch a obnova kontextu celého města

Význam kulturních památek pro cestovní ruch

Kulturní památky tvoří jednu z nejvýznamnějších součástí kulturního bohatství každého národa. Současně však představují bohatství v nejzákladnějším smyslu. Zájem o návštěvy historických lokalit v celosvětovém měřítku neustále vzrůstá, výnosy z kulturní turistiky tvoří významné procento z veškerých výnosů cestovního ruchu.

Cestovní ruch je odvětvím, které může tvořit největší objem prostředků pro obnovu a revitalizaci památek. Je proto společensky velmi žádoucí, aby se při zachování všech zásad památkové péče a rovnoměrného rozvoje území co nejvíce vhodných památek stalo vyhledávanými cíli cestovního ruchu.

Prezentace památek, orientace ve městě

Každoročně probíhá na území města několik akcí věnovaných na podporu a prezentaci památek. Jedná se především o Mezinárodní den památek a historických sídel, Dny evropského dědictví. Během těchto akcí jsou zpřístupněny jednotlivé kulturní památky, z nichž některé jsou veřejnosti přístupné pouze v tomto dni. Probíhají komentované prohlídky, o které je mezi občany velký zájem.

Město nemá propracovaný orientační systém speciálně na hodnotné stavby či architektonicky cenné soubory. Informace o možnosti návštěv jednotlivých památek podává informační centrum nebo interaktivní tabule umístěná na Horním náměstí.

Kulturní akce

Statutární město Opava připravuje každoročně kromě tradičních kulturních multižánrových festivalů (Další břehy – od roku 1997, Bezručova Opava – od roku 1958), soutěží (Mezinárodní varhanní soutěž Petra Ebena - Soutěž mladých varhaníků) a koncertů (promenádní koncerty, abonentní koncerty vážné hudby) následující akce:

Výstupy na věž Hlázky

Pravidelné výstupy na věž probíhají dle časového harmonogramu, který je vždy zveřejněn na stránkách Turistického informačního centra. Vstupenky je možné zakoupit taktéž v Turistickém informačním centru, nebo přímo na místě. Kromě sezónních a mimosezónních prohlídek je možné vidět osvětlenou večerní Opavu z ptáčích perspektiv v termínech před Vánočními svátky. Ve 4. patře, vedle vstupu na radniční věž, je v předem zveřejněných termínech zpřístupněna veřejnosti také expozice s názvem Opava/Troppau. Jedná se o unikátní veřejnou uměleckou a historickou sbíru převážně předmětů denní potřeby s tematikou Opavy.

Velikonoční a Vánoční jarmarky

Velikonoční trhy se konají každoročně na Horním či Dolním náměstí v období Velikonoc. Trvají zpravidla 14 dnů a posledním dnem trhů je čtvrtek před Velkým pátkem. Na náměstí se ve stáncích prodávají převážně výrobky s velikonoční tematikou. Připraven je bohatý doprovodný program (vystoupení hudebních souborů a skupin, soutěže pro děti s Velikonoční tematikou atd.). Vánoční trhy trvají zpravidla od 1. adventního víkendu do 23. prosince a probíhají na obou náměstích v centru města, tedy na Horním i na Dolním náměstí. Několik desítek stánků s tradičními vánočními či řemeslnými výrobky a s různými dobrotami (medovina,

punče, bramboráky, trdelníky atd.) navozují tu pravou vánoční atmosféru. Bohatý doprovodný program je naplánován na každý den konání trhů.

Farmářské trhy

Od roku 2011 se na Dolním náměstí koná Farmářský trh, který několikrát týdně v období od dubna do listopadu nabízí v prodeji zeleninu, ovoce, sazeničky i uzenářské a sýrové výrobky. Trh doplňuje také prodej řemeslných výrobků.

Den dětí

Město pořádá městský Den dětí ve spolupráci s opavskými organizacemi zabývajícími se volnočasovými aktivitami pro děti jako je např. Středisko volného času. Program nabízí vystoupení, soutěže a hry pro děti.

Opavské léto zábavy (dříve pod názvem Opavské kulturní léto)

Opavské léto zábavy pořádá město od roku 2006. Jedná se o soubor programů, které probíhají v průběhu letních prázdnin na veřejných prostranstvích, nejčastěji v parcích okolo centra města, na Dolním náměstí či v Městských sadech. Cílem akcí je především oživit město v době, kdy mnohé kulturní stánky (např. kino, divadlo atd.) mají v době letních prázdnin zavřeno a lidé vyhledávají spíše zábavu ve venkovních prostorách. Program je zaměřen na co nejširší vrstvy návštěvníků.

Dny Evropského dědictví

K oslavám Dnů Evropského dědictví (EHD – European Heritage Days), které probíhají vždy v první polovině září, se Opava připojuje od roku 2003. Akci zaštiťuje Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, jehož Opava je členem. Otevření obvykle pro veřejnost nepřístupných památek je zpravidla obohaceno výkladem průvodce a případně doprovodným programem. Velký zájem veřejnosti zaznamenaly zejména oslavy, při kterých mohli návštěvníci absolvovat okruh po památkách historickým autobusem. Výběr památek i doprovodný program je volen dle tématu EHD.

Pietní akty s doprovodným programem

Statutární město Opava se každoročně připojuje ke vzpomínkovým akcím na významné události v historii České republiky či města.

Jsou to:

- 7. 3.: narození T. G. Masaryka (pietní akt probíhá u pamětní desky T. G. Masaryka na budově Slezské univerzity na Masarykově třídě)
- 22. 4.: výročí osvobození Opavy (pietní akt probíhá u památníku na náměstí Osvoboditelů)
- 8. 5.: Den osvobození České republiky (pietní akt probíhá na Městském hřbitově u Památníku rudoarmějcům)
- 21. 6.: vzpomínka na Heliadora Píku (akt probíhá u pamětní desky Heliadora Píky, která je umístěna na budově Hlásy)
- 28. 10.: Den vzniku samostatného Československa (akt probíhá u pamětní desky T.G.M. na Masarykově třídě)
- 11. 11.: Den Veteránů (akce Armády ČR)
- 17. 11.: Den boje za svobodu a demokracii (akt probíhá u památníku na nám. Slezského odboje v Opavě)

Některé z akcí jsou doprovázeny doprovodným programem, například 17. 11. vzpomínkový večer a lampionový průvod.

Statutární město Opava je rovněž zřizovatelem několika příspěvkových organizací v oblasti kultury, jejichž prostory je možné využít pro různá společenská setkání:

Slezské divadlo

Historická budova Slezského divadla z počátku 19. století.

Knihovna Petra Bezruče

Budova bývalé Obchodní a živnostenské komory je jednou z ukázek tvorby architekta Leopolda Bauera v Opavě. V knihovně se nachází rovněž sál, který slouží jako obřadní síň či sál pro různá společenská setkání.

Budova se v roce 2017 stala národní kulturní památkou.

Opavská kulturní organizace

Spravuje Obecní dům (kulturní památka z počátku 20. století) s mnoha multifunkčními prostory a Dům umění s kostelem sv. Václava (bývalý Dominikánský klášter s odsvěceným kostelem), jehož prostory slouží jako městská galerie. Kostel je s oblibou využíván pro různá kulturní vystoupení. Součástí Obecního domu je také expozice Cesta města, která představuje dějiny Opavy nejen stálou expozicí, ale také tematickými výstavami.

Středisko volného času

Mimo jiné spravuje také Loutkové divadlo, středisko se aktivně podílí na společenských akcích určených nejen pro děti.

Statutární město Opava má ve svém majetku také Víceúčelovou halu s kapacitou 3.000 míst. Hala slouží nejen sportovním, ale také kulturním aktivitám.

V majetku města je rovněž Kulturní dům Na Rybníčku, který složí zasedáním zastupitelstva SMO a především společenským akcím typu plesy, konference, taneční kurzy, svatby apod.

Propagace města

Statutární město Opava se zaměřuje na různé formy propagace. Základem je využívání jednotného grafického manuálu včetně používání loga města. Tento manuál se projevuje především v rámci písemné formální komunikace úřadu s občany.

Město vydává nebo se významným způsobem podílí na vydání mnoha propagačních materiálů o městě. Většinu materiálů je možné zakoupit v Turistickém informačním centru. Jedná se především o letáčky, brožury, publikace a mapy města.

Nezbytnou samozřejmostí jsou internetové stránky města, odkazující na turistické atraktivity, sociální sítě, využívání vylepovacích ploch ve městě, ploch CLV, bannerů a inzerce v MHD.

Pro propagaci je velice důležité specifikovat vize a představy města do dokumentu, na který pak může aktivní formou navázat plán propagačních aktivit (např. Strategický plán rozvoje města či Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu).

Trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu ve vztahu k využívání kulturních památek

Jak bylo zmíněno v úvodu, existence kulturních památek tvoří jeden ze základních předpokladů rozvoje cestovního ruchu v dané lokalitě. Je však třeba respektovat některá základní pravidla, která by měla památky udržovat jak v atraktivní tak i udržitelné podobě i pro mnohé další generace.

B.17. Podmínky ochrany v MPZ a v jejím ochranném pásmu

V ochranném pásmu není dovoleno provádět takové stavební a jiné zásahy, které by narušily nebo ohrozily hodnoty městské památkové zóny

Při pořizování územně plánovací, přípravné a projektové dokumentace, při provádění staveb a stavebních úprav, zásazích do terénních útvarů městské zeleně je nutno dbát, aby nebyla změnou půdorysné, hmotové a výškové konfigurace zástavby a přírodních prvků v území ochranného pásma oslabena, nebo porušena historická urbanistická skladba, měřítko a silueta městské památkové zóny a její přírodně-krajinářské hodnoty.

V ochranném pásmu nelze umísťovat zařízení a stavby, které by svými důsledky narušovaly životní prostředí,

stavební fondy a historické parky v MPZ (zejména znečišťováním ovzduší a vod, únikem škodlivých látek, hlukem, vibracemi, veškerými druhy záření, hromaděním odpadů atd.)

Při veškeré nové výstavbě a přestavbě je třeba zvláště sledovat působení stávajících stavebních souborů a výškových objektů na terénních horizontech města, které se pohledově uplatňují ve vztahu k městské památkové zóně pozitivně dotvářet obraz vnitřního města..

B.18. Podmínky pro stavební činnost v MPZ

- veškeré úpravy nemovitých kulturních památek i jejich souborů musí být prováděny se zřetelem k trvalému zabezpečení jejich hmotné podstaty, přiměřenému společenskému využití a uchování jejich výtvarných a kulturně historických hodnot
- při nové výstavbě a při vnějších úpravách nechráněných objektů je třeba dbát na architektonické vztahy ke kulturním památkám a jejich souborům, navazovat na jejich objemovou a prostorovou skladbu a dotvářet je přiměřenými prostředky současné architektonické tvorby
- veškeré úpravy městských interiérů, úpravy fasád, povrchů komunikací a výsadby zeleně musí být v souladu s historickým prostředím MPZ
- se stejným zřetelem je nutné provádět veškeré terénní a sadové úpravy, stavby dopravní, vodohospodářské, energetické, podzemní a inženýrské sítě
- drobná architektura, tzn. mobiliář, informační systém, veřejné osvětlení, reklamní zařízení, prodejní stánky by měly vhodně doplňovat veřejné prostranství městské památkové zóny

stavební činnost na území zóny má směřovat k obnově a funkčnímu zhodnocení hlavních historických prostorů, památkových souborů a objektů zároveň s odstraňováním nevhodné vnitroblokové zástavby

- při rozvržení investic na rekonstrukci města je třeba věnovat pozornost k ochraně památkových objektů a hodnotných celků, dbát na to, aby nedocházelo ke zvyšování nákladů zanedbáním jejich řádné údržby
- před započítím nutných regenerací je třeba zabezpečit technický stav památkových objektů tak, aby byly uchráněny před dalším chátráním, než bude přikročeno k jejich obnově
- zahájení veškerých výkopových prací na území zóny je třeba oznámit archeologickému ústavu (viz památkový zákon)
- na veškerou stavební činnost, terénní úpravy, umístění či odstranění zařízení, kácení nebo výsadbu dřevin i udržovací práce na nemovitostech musí být předem požádáno o závazné stanovisko příslušného orgánu státní památkové péče (viz památkový zákon). Všechny práce spadající pod výše uvedený okruh činností musí být orgánem státní památkové péče schváleny.

C . NÁVRH CÍLŮ A REALIZACE V LETECH 2020 – 2025

Na území MPZ se nachází několik objektů, které by měly být řešeny, ale jsou většinou v majetkovém držení jiných právnických osob bez vlivu města. Jedná se především o KP obchodní dům Breda, budovu bývalé Pošty, fara aple sv. Alžběty a sklad obchodního domu Skasik na Praskově ulici. Tyto dlouhodobě prázdné objekty s potenciálem by měly být řešeny i se zástupci města.

Samostatnou kapitolou jsou objekty v majetku Slezského zemského muzea - Blücherův palác a objekt bývalého kláštera na Ostrožné ulici. Slezské zemské muzeum se dlouhodobě snaží o získání financí na rekonstrukce těchto objektů popř. vyřešení jejich stavu.

Přehled akcí pro regeneraci objektů:

Byl vytvořen seznam akcí realizaci v příštích pěti letech u některých je již provedena projektová příprava a mají platná povolení, jsou tudíž realizovatelné:

C.1. Seznam akcí navržených do programu regenerace 2020 – 2025

	Označení	Adresa	Vlastník	Státní podpora	Celkem
-	Mariánský sloup	Dolní náměstí	Město Opava	200 000,-	500 000,-
-	Sv.J.Nepomucký	Praskova, u kostela sv. Jana Křtitele	Město Opava	200 000,-	450 000,-
-	Litinový kříž	Horní náměstí za kostelem Panny Marie	Město Opava	100 000,-	250 000,-
-	Kaple Panny Marie Lurdské, Kostel Nanebevzetí Panny Marie	Rybí Trh	ŘKF P.Marie, Opava	400 000,-	1 600 000,-
-	Kaple sv. Jana Nepomuckého, Kostel Nanebevzetí Panny Marie	Rybí Trh	ŘKF P.Marie, Opava	400 000,-	2 600 000,-
-	Statické zajištění, Kostel sv. Jana Křtitele	Praskova	ŘKF sv. Ducha, Opava	800 000,-	9 600 000,-
-	Obnova a nátěr oplechování věže, Kostel sv. Jana Křtitele	Praskova	ŘKF sv. Ducha, Opava	60 000,-	150 000,-
-	Oprava střechy, Městský dům	Popská 8	Soukromá osoba	500 000,-	2 000 000,-

-	Obnova dekorativního oplocení, Městský dům	Popská 8	Soukromá osoba	200 000,-	600 000,-
-	Měnič elektrického proudu	Rybí trh	Město Opava	1 000 000,-	6 000 000,-
-	Obnova omítek, Městský dům	Beethovenov a 179/2	Soukromá osoba	200 000,-	700 000,-
-	Obnova vnitřních prostor, Městský dům	Dolní náměstí 19/7	Město Opava	200 000,-	500 000,-
-	Rekonzervace interiéru, kostel sv. Václava	Pekařská	Město Opava	800 000,-	2 000 000,-
-	Nástrovní malba, Minoritský klášter	Masarykova třída	Konvent Minoritů Opava	500 000,-	1 600 000,-
-	Střecha, kostel sv. Ducha	Masarykova třída	ŘKF sv. Ducha	1 000 000,-	6 000 000,-
-	Sokl průčelí, kostel sv. Ducha	Masarykova třída	ŘKF sv. Ducha	50 000,-	140 000,-
-	Fasáda presbytáře, kostel sv. Ducha	Masarykova třída	ŘKF sv. Ducha	600 000,-	1 300 000,-
-	Obytný dům městské spořitelny – obnova částí	Horní náměstí 24/170	Soukromé osoby	300 000,-	600 000,-
-	obytný dům	Nám. Osvoboditelů 8	souromá osoba	250 000,-	500 000,-
-	Střecha kostela sv.Václava	Pekařská	Město Opava	11 500 000,-	800 000,-

C.2. Cíle a záměry

- Nadále pokračovat v obnově významných památkových objektů a současně se zaměřit na veřejná prostranství, jež významným způsobem podtrhují charakter jednotlivých budov a dokreslují kolorit městské památkové zóny
- Zajistit plynulou činnost pracovní skupiny (komise). Průběžně zpracovávat aktualizaci Programu MPZ a připravovat pořízení dalších projekčních podkladů.
- Zabezpečit kontinuální informovanost a spolupráci s vlastníky nemovitostí v MPZ.
- Podílet se na opatření požadovaných prostředků pro jednotlivé akce při přípravě rozpočtu města a využívání všech forem podpor a dotačních titulů.
- Doporučit ke zpracování obnovení koncepce dopravy a parkování v MPZ, včetně řešení záchytných parkovišť a parkovacích domů.
- Věnovat zvýšenou pozornost hodnotným souborům zástavby na ulicích, které leží v MPZ a jeho ochranném pásmu.

C.3. Komise pro regeneraci MPZ

Tato komise je poradním orgánem města ve stěžejních otázkách pro památkově chráněné objekty, architekturu a urbanismus centra města. Zabývá se úkoly definovanými v „Zásadách přípravy, zpracování a realizace Programů regenerace MPR“ dle Usnesení vlády ČR č. 20.

Komise se též zabývá veřejnými prostranstvími v MPZ a navrhuje jejich úpravy a revitalizace. Městský úřad plní funkci koordinátora, jehož hlavním úkolem je zajištění činnosti této komise.

Složení komise bylo schváleno na jednání rady SMO 24. června 2020.

- předseda: Ing. Michal Jedlička – náměstek primátora

- Mgr. Dalibor Halátek - zastupitel SMO, pracovník Národního památkového ústavu, ú. o. p. v Ostravě
- PhDr. Karel Müller - ředitel Zemského archivu Opava
- PhDr. Ondřej Haničák - historik, kurátor histor. pracoviště Slezského muzea v Opavě
- Ing. arch. Michal Poláš - architekt, autor projektu Secondhandizace prostoru,
- Ing. arch. Tomáš Lehnert – architekt,
- Ing. arch. Petr Stanjura - městský architekt, MMO
- Ing. arch. Lucie Langerová - vedoucí oddělení památkové péče, MMO
- Mgr. Václav Hájek - NPÚ ú.o.p. v Ostravě, garant pro území MPZ Opava
- Ing. Jaromír Hudeček - odbor rozvoje města, MMO
- Ing. Tomáš Kerlín - místopředseda představenstva OHK Opava, generální ředitel KSR Industrial, s.r.o

C.4. Vybrané dokumenty jako podklad pro program regenerace

Legislativní a metodické podklady

- Rozpis státní finanční podpory v Programu regenerace MPR a MPZ na rok 2019
- Usnesení vlády ČR ze dne 25. března 1992 č. 209 k Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón
- Zásady Ministerstva kultury ČR pro užití a alokaci stání finanční podpory v Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón

- Opatření č.j. 2033/2004 ze dne 28.1.2004, jímž se mění a doplňují Zásady Ministerstva kultury ČR pro užití a alokaci stání finanční podpory v Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón

Územně plánovací a technické podklady

- Územní plán města Opava
- Nedokončený plán ochrany Městské památkové zóny Opava

Odborné a technické podklady

- Programy regenerace městské památkové rezervace pro roky 2013-2020

D. PŘÍLOHY

1. MPZ vymezení
2. Urbanistický rozbor
3. Mapa hodnot
4. Zeleň
5. Síť
6. Vlastnické vztahy
7. Povrchy komunikací (převzato z aktualizace 2012)
8. Veřejné osvětlení (převzato z aktualizace 2012)
9. Historické uliční stopy A
9. Historické uliční stopy B
10. Mapa potenciálu

zpracovatelé: Dalibor Halátek, Tomáš Lehnert, Michal Poláš.

Za připomínky a korekce děkují: Janě Foltysové, Lucii Langerové, Petrovi Stanjurovi.